

... Sáng sớm ngày thứ hai ở Sài Gòn, Frank rู้ đi bộ.

Ngày hôm qua anh đã tìm đường trong thành phố một mình rู้i. Áo vest mỏng dài tay, quần ngắn, giày vải, kính râm, nón vải, chúng tôi bắt đầu hòa mình vào Sài Gòn buổi sáng.

Nhà cửa san sát, chen chúc nhau, mọc trong nhau ngang dọc trung tâm của Sài Gòn, thành phố lớn nhất Việt Nam. (Hình: Huân Nguyễn Dân/Người Việt)

Tại nhà người cháu, ở đênh Nguyện Trãi, Frank hỏi ông dùn tôi ra công viên có tên là: “Công Viên 23 tháng 9”, anh nói, ngày đó là ngày kỷ niệm “Chiến thắng Điện Biên Phủ”, sau hari lễ, mùng bẩy ngày đó là ngày “Nam Bô Kháng Chiến” (23 tháng 9 năm 1945).

Tôi đi theo Frank, mài lén phai băng qua đênh, tôi ném chìt tay anh, đi băng qua đêu nhèng chìc xe lèn nhè (nhều nhèt là xe gùn máy) tôi cù nhèm mệt đi theo, không dám nhìn, vì nèu nhìn sẽ thấy tất cả xe cù đang cùng mệt lúc, tông vào mình.

Trong c khi đón công viên, chúng tôi ghé nhà thờ Huyện Sĩ, viếng Chúa. Trong khuôn viên nhà thờ, núi Độc Môn Lộ Độc, tượng Thánh Giuse và tượng thánh tử đạo Gioan, đồng chung cùng với khoảnh khắc mộng mơ của chiếc xe hơi Nhật, Mô và rết nhieu xe gỗn máy xép hàng nhau một bãi đỗ. Tôi không biết vì sân nhà thờ rộng, nên cho thuê làm chỗ đỗ xe đỗ kiêm lối đi cóc hay nhà thờ bắt buộc phải nhường một phần đất cho thành phố số đông. Tôi vào quay trong nhà thờ, cầu xin cùng Thiên Chúa, cho đất nước mình, một ngày một tốt đẹp hơn, cho dân mình ai cũng đúc no cơm, ấm áo.

Công viên khá lớn, được thành lập từ sau 1975, trên nền cũ của nhà ga xe lửa bị phá đi, và rìa vịnh Ba (ga xe lửa này xây từ thế kỷ 19). Chiều dài công viên kéo dài chiều dài của đường Phố Ngũ Lão, chiều ngang là khoảng cách giữa các con đường song song Lê Lai và Phố Ngũ Lão. Công viên trải dài từ Công Trường Quách Thị Trang (chợ Bến Thành) đến chí Thái Bình, đường Nguyễn Trãi thì ngược. (Chắc gấp phái bài Bình Ngô Đài Cáo cũ của Nguyễn Trãi.)

Sáng Thứ Bảy nên công viên không đông, Frank nói, ngày hôm qua đông hơn, tuy nhiên cũng vẫn có người đến tiếp tục dốc lòng cõi đồng cỏ đất chung quanh vòng ngoài cũa công viên. Tôi còn thấy, ở phía trong công viên, một nhóm người đang tiếp khiêu vũ theo âm nhạc trên một nền gách đất cao hơn và có mái (Tôi nhớ, mấy năm trước đó, khi sang Hồng Kông, tôi thấy rất nhiều công viên có chỗ跳舞 khiêu vũ giống thế này). Những hàng cây trong công viên, thân thòng vui nhộn tán lá khá dày, đang nghiêng xuông nhìn hai bên lối mòn đi. Hòa trong tiếng nhóc đập đình, tiếng barking chân cũa chúng tôi trống nên e ngại, rất rè.

Chúng tôi đi hớt chiều dài cũa công viên, băng qua mấy ngã tư nhỏ, đến trạm xe bus ở bên hông chợ Bến Thành. Khói xe tuy không nhìn thấy, nhưng hình như bám vào tóc và quần áo rất nhanh, giờ cánh tay áo lên ngồi thấy mùi khen khét; tiếng máy xe nhỏ liên hồi, làm rung cả một vùng không gian. Khói xe và tiếng còi xe là hai thứ làm nên buổi sáng Sài Gòn. Frank đón tôi lóp xe bus số 11 trờ lối đi về Nguyễn Trãi.

Sài Gòn bây giờ “cao ráo” mực nhanh hơn norm, nếu giờ nhung ngôi nhà bị ngang bến thuyền, bị dài sáu thước, sáu, bảy tám lầu là ‘cao ráo’, thì chỗ nào cũng thấy một cao ráo đang xây chen vào giữa những cũa hàng đã mọc. Khách sạn, thì giữa trung tâm thành phố coi như đồng nào cũng có một, hai cái. Du khách da trắng không nhìn lầm (chắc không phải dập hè) nhưng Việt kiều khá nhiều, phần đông là người lén tuột vui ăn Tết. Các thay cách họ đi đứng, ăn mặc sẽ nhung ra ngay. Một số ít, quần áo vải, giờ vải, một tay cầm chai nước khử khát, một tay ôm cái túi vải sát vào ngực, một số khác nhìn hồn nhiên quá so với vui nhung những người chung quanh.

Sài Gòn vui nhộn cô gái mặc áo dài, tiệp tân trong những khác sến, hay những nhà hàng đắt tiền; Sài Gòn vui áo bà ba, nón lá cỏ a nhộn ngập i tiếng tết tiếng xuôi hàng gánh, hàng bông trên khêp mây ngập đênh; Sài Gòn vui nhộn nón sét, khêu trang, váy ngắn, chân dài thì ít, váy dài chân ngắn nhuộm hồn; Sài Gòn vui nhộn ngôi chùa xây mãi không xong, (còn đợi i đóng góp nữa ngoài tiệp tết cỏ i vui) vui nhộn nhà thờ đền sập đênh xây trong những xóm đê o ngập không thèm nào cảng đáng nể i (cũng tiệp n cỏ a tín hiệu nắp c ngoài); Sài Gòn vui nhộn cỏ a hàng bán sến phèm nhấp cỏng, không biết bán cho ai? Vì du khách nắp c ngoài, nhộn ngập i có tiệp, không ai đền Việt Nam đền mua nhộn cái ví xách tay mây mây i mây ngàn Mộc kim; Sài Gòn các cỏ a tiêm trung tâm thành phố, các ngôi nhà to, đắp trên nhộn con phố đắt tiệp hoàn toàn do nhộn ngập i nói giang “Hà Nội i mây” làm chè; Sài Gòn vui nhộn cỏ già xác xơ, mây u, chè y theo du khách bán vé sến ngoài đênh; vui nhộn em bé, quết queo, đen đói không klop lòn theo tuối, ngay trong giang đáng nhẽ phèi i trèng hè c, lòn lang thang bán áo thun, bán nón vui, hoắc ăn xin.

Và cũng chừng có Sài Gòn ra đê khung buông sáng, mồi giáp đê c ngói cha chung cát mệt già đình trên
chiếc xe gỗn máy: Cứu bé lên năm, quàng chiếc cắp nhô ngồi i trên cùng, ngồi i cha cầm tay lái,
cô bé lên bảy mươi đêng phết hồn sinh ngồi ép sát vào cha, và cuội cùng là ngồi i mèo. Bà ngồi i
hai chân quặp hai bên hông và trong lòng bà hình nhô có mệt cái bắc nhô, nhìn kinh khi xe bắc
chung lối đê quao mệt khúc quành, không phết cái bắc đâu, bà mèo đang cho mệt em bé sờ sanh
bú. Bà cho con bú trên đê khung ra chung, ngay trên xe gỗn máy, lùng và kinh hoàng!

Sài Gòn nhìn và nghe mỉm nghĩ mãi, không biết thử thử nào cho đúng. Nó giơ ng nhẹ mỉm môi lùu thompson cám, sôi bắp bắp nhúng thử cضم trong đó, không nhìn rõ đốc nhúng gì, cho cái muỗng vào, có thể may mắn mùi đặc trưng khứ đã lành; nhưng không may, cũng rớt dập vỡ đốc mứt miếng ăn vào trung đốc. Cái nồi lùu đó do đũa bắp nào sập xuống, đột ra giật bàn ăn? Không rõ, nhưng tất cả những người ngồi chung quanh đó đũa ăn, không ăn thì đói.

Sài Gòn, nh^ăng cây me già ngày x^ăa v^ăn đ^ăng đó, tình yêu tu^ăi tr^ăc^ăa chúng ta v^ăn đ^ăng đó. Công viên Lê Văn Tám (tên m^ăt nhân v^ăt đ^ăng phong t^ăng anh hùng, bây giờ đ^ăng chín ng^ăo i k^ăch chuy^ăn là Tr^ăn Huy Li^ău thú nh^ăn là ch^ăb^ăa ra đ^ăt tuyên truy^ăn) trăm năm sau cũng không th^ă nào xóa đ^ăng nh^ăng v^ăt tích c^ăa nh^ăng n^ăm m^ăx^ăa. Ai đó t^ăng r^ăng có th^ăxoa nhòa t^ăt c^ă, nh^ăng kh^ăng, đ^ăám mây năm nào v^ăn trôi trên b^ău tr^ăi cũ. N^ăng ch^ăp choáng, hai bàn chân ch^ăp vào nhau, t^ăoi r^ăng r^ăng b^ăngc. (Còn ti^ăp)